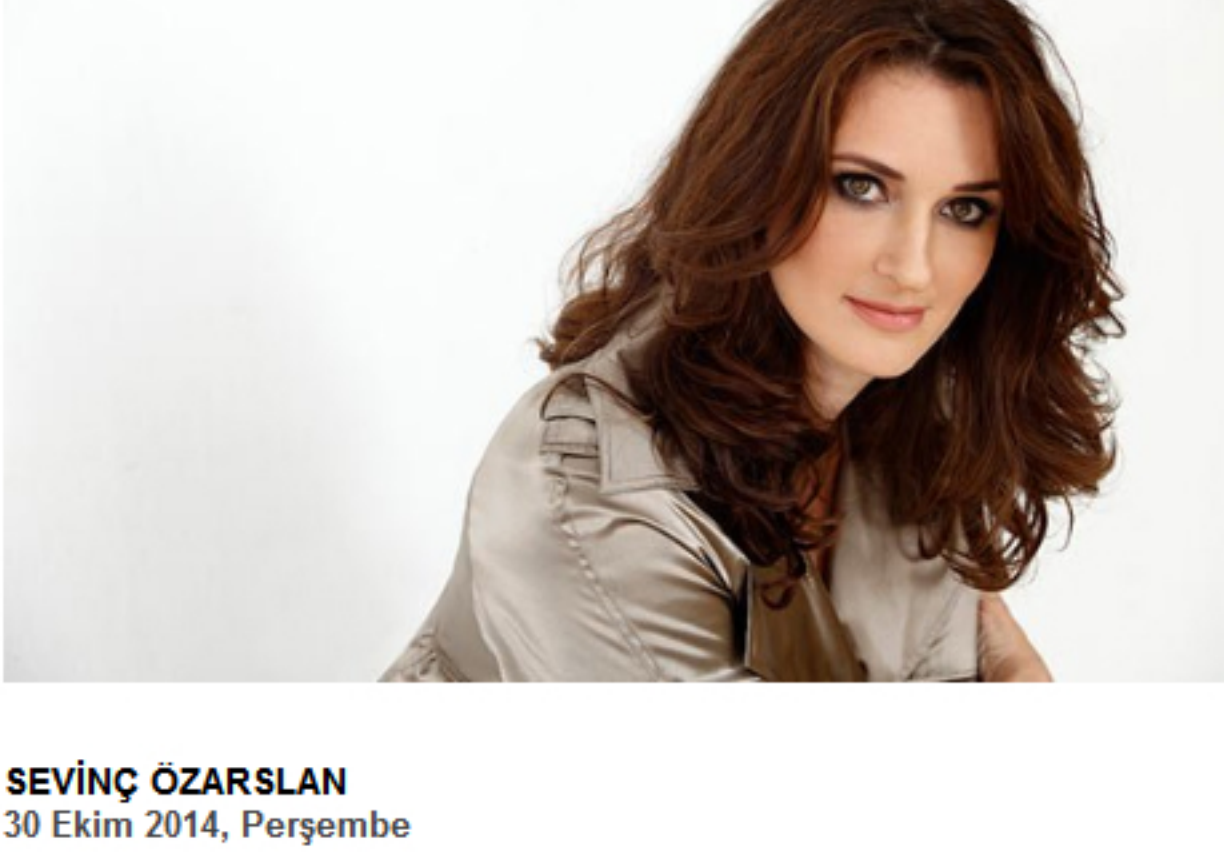

Ayvazovski'nin İstanbul'una ses veriyor

SEVİNÇ ÖZARSLAN

30 Ekim 2014, Perşembe

Piyanist ve besteci Anjelika Akbar, Boyut Yayın Grubu Genel Müdürü Bülent Özukan ve Kazakistan Astana Millî Müzesi Müdürü Darhan Minbay, geçtiğimiz hafta Astana'da bir toplantı gerçekleştirdi. Akbar, Boyut Yayın Grubu ile birlikte ünlü Rus ressam Ayvazovski'nin eserlerinin dijital ortama aktarılıp seslendirileceği bir proje yürütüyor. Proje kapsamında dünyadaki 60 müzeden, ressamın, başta İstanbul olmak üzere Türkiye ve Osmanlı konulu 300 resmine ulaşıldı. Anjelika Akbar'ın 'Çok heyecanlıyım.' dediği sergi için bestelediği 'Ayvazovski Rapsodisi' ile ressamın eserleri adeta yeniden doğacak.

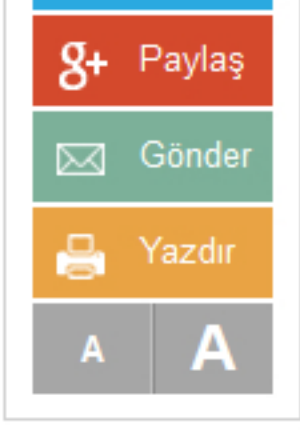

FOTO GALERİ

Geçen hafta Kazakistan Astana Millî Müzesi'nde bir anlaşma imzaladınız. Bu proje nasıl ortaya çıktı?

Evet, Boyut'un Genel Yayın Yönetmeni Bülent Özukan ile Astana'da idik. Cumhurbaşkanı

Nazarbayev'in yeni yarattığı ve çok önem verdiği tarih ve sanat müzesinin genel müdürü ile Ayvazovski projemizi konuştuk. Hikaye aslında 1 sene önce başladı. Boyut Grubu ile bir kitabımın yayınlanması konusunda bir araya gelmiştim. Boyut Yayın Grubu'nun Genel Sanat Yönetmeni Murat Öneş bana Ayvazovski ile büyük bir koleksiyon kitabını yayına hazırladıklarından bahsetti. Kitabın yanı sıra Ayvazovski'nin muhteşem tablolarının hareketlendirileceği 'dijital bir sergi' düzenleyeceklerini söyledi. Yani Ayvazovski'nin tabloları duvara yansıtılacak ve canlandırılacak.

Sergide tablolardaki mekan ve ortam sesleri de mi kullanılacak?

Evet öyle. Tabloda dalga varsa hareket edecek, ateş varsa çıtırtısı işitilecek. Dalga sesi, kuş sesi, insanların konuşma sesleri... Örneğin Ortaköy Camii tablosunun canlandırılmasında ezan sesi; Dokuzuncu Dalga tablosunda ise fırtına ve gök gürültüsü efektleri olacak. Bu haber beni inanılmaz heyecanlandırdı.

Ayrıntıları nedir sizi heyecanlandıran bu projenin?

Projenin genel adı "Ayvazovski'nin İstanbul'u". Açılım olarak 'Ayvazovski'nin şehirleri ve denizleri'. Ayvazovski İstanbul'a 8 kez geldi ve bu gelişler geniş bir zaman dilimine yayılmıştı. O sürede üç Osmanlı padişahı değişti. Ressamın üçü ile de yakın dostluğu vardı. Ayrıca Osmanlı hanedanı tarafından kendisine verilmiş nişanlar söz konusu. İstanbul, Ayvazovski'ye ve onun tablolarına, Ayvazovski ise İstanbul'a hayran kalmıştı. Tüm dünyayı karış karış gezen bu ressam, dünyanın en güzel şehirlerinin İstanbul'un gölgesinde kaldığını anlatıyor Rus arkadaşlarına.

Ayvazovski'nin kaç eseri var ve ne kadarı İstanbul'la ilgili?

Kayıt altında 1000 tablosu olduğu biliniyor. Ama aslında 6 bin civarında tablosu bulunuyor. En güzel ve aynı zamanda en pahalı tabloları İstanbul ile ilgilidir. En son uluslararası müzayedede İstanbul konulu tablolarından birinin 5 milyon Paunda satıldığını biliyorum. İş böyle olunca projenin İstanbul'dan dünyaya açılması kadar doğal ve heyecan verici olamaz. Sergide ressamın 300 resmi olacak.

300 resim tamamen İstanbul'la ilgili mi?

Hayır, 300 tablodan yaklaşık 20-25 tablo doğrudan İstanbul ile ilgili, büyük kısım Türkiye ve Osmanlı topraklarına ait. Ayrıca Ayvazovski'nin denizleri ve şehirleri olunca birçok şehir ve denizler yer alıyor. Kendisinin İstanbul ile ilgili toplam 100 kadar tablosu var ki, çoğu özel koleksiyonlarda ve kendilerini açıklamayan kişilerde. Bu isimlerin büyük kısmı Amerika'da yaşıyor.

Bugüne kadar hangi müzelerle bağlantı kurdunuz?

Sadece Rusya'da iletişim kurduğum müzenin sayısı 45'tir. Bunun içinde Peterhof Sarayı, Rus Müzesi, Tretyakov Galerisi, St-Petersburg Askeri Deniz Müzesi Ayvazovski'nin dünyadaki en geniş koleksiyonlarına sahip olan kurumlardır. Rusya Kültür Bakanlığı da işin içinde. Bunun yanı sıra tüm dünyada toplam yaklaşık 60 müze ile iletişimdeyiz. Türkiye'de de yaklaşık 50 tablosu var, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği de bu proje için yüksek çözünürlüklü fotoğraflarını bize verdi.

Müzisyen olarak resim projesinde sizi görmek elbette şaşırtıcı değil ama merak uyandırıcı. Projede tam olarak rolünüz nedir?

Murat Öneş'in bana bu projeden bahsetmesi tam da müzisyen olduğum için anlam kazanıyor. Çünkü dijital sergi demek, müzik demektir. Yani insanlar bir mekanla kocaman duvarlarda canlandırılmış yüzlerce Ayvazovski tablolarını "yaşarken", buna eşlik edecek ve duyguları daha da yoğunlaştıracak müzikler gerekecekti. Ve ben, besteci olarak Rusya'da doğup, çocukluktan beri Ayvazovski'nin tablolarını bilen, İstanbul'a bir sebeple gelip buraya aşık olan bir insan olarak bu duyguları yansıtmam öyle bir denk geldi ki, projeyi duyunca heyecandan konuşamadım bile.

Projede resim ve müzik ilişkisi nasıl ilerliyor?

Ben tabloların canlandırılmasına göre hem beste yapacağım, hem de o dönemin Rus ve Türk müziğinden örnekler sunacağım. Ayvazovski'nin Türkiye'ye geldiği zamanlardaki Türk müziğinin atmosferini de yansıtaacağım besteler üzerine çalışıyorum. Aynı zamanda projenin aktif yöneticilerinden biriyim.

Besteleri hazırlarken Ayvazovski'ye dair keşfettiğiniz yeni bir şey oldu mu?

Olmaz mı! Rus klasik müziğinin babası sayılan M. Glinka ile ilişkileri büyük bir sürprizdi. Ayvazovski sadece bir ressam değil, gezgindi. Sanatın her dalına ilgi duyuyordu. Mesela keman çaldı. En iyi arkadaşlarından biri de Glinka idi. Ayvazovski doğduğu Kırım'da (Feodosya) öğrendiği melodileri Glinka'ya alıyor, o da bu müzikten etkilenip bazılarını dünyaca ünlü Ruslan ve Ludmila operalarında 'doğu motifleri' olarak kullanıyordu. Biz o melodileri Glinka'ya ait olarak biliyoruz, aslında onlar bu şekilde "Ayvazovski kaynaklı" oluyor! Bu bilgilere ulaştığımda şaşırmıştım, daha önce hiçbir yerde okumadığım bir detaydı. Dolayısı ile müzik üzerinde çalışırken Ayvazovski'nin içinde taşıdığı müzik "tablosuna" ulaşmaya çalışıyorum.

Bestelerinize Ayvazoski'nin dünyasından neler yansıyor?

Ayvazovski'nin içinde doğduğu Rus ve Kırım Tatar müzikleri, Kafkasya'dan bolca dinlediği Gürcü ve Ermeni tınıları, Avrupa'da iç içe olduğu İtalyan, Fransız, İngiliz klasik müzik ekolleri, Osmanlı topraklarında dinlediği türküler, ilahiler, saray müzikleri... Tüm bu tınıların benim özgün müziklerim kucaklaşınca "Ayvazovski Rapsodisi" ortaya çıktı. Bu rapsodi sergide 30 dakika sürecek ve kesintisiz olarak serginin açık olduğu saatlerde tekrar edilecek. Açılışlarda ve özel günlerde ben de canlı performans ile sahne olacağım.

Aktif yönetici olarak bir yıldır neler yaptınız?

Rusya ile Türkiye arasında yıllardır gönüllü 'kültür ataşeliği' yapıyorum biliyorsunuz. İki ülke ile hem gönül bağı hem de bağlantılarım olduğu için, özellikle Rusya'daki akademik çevreleri ve Kültür Bakanlığı cephelerine bu projeyi tanıtmak adına hızla adımlar atmaya başladım. Babamdan dolayı hem Moskova hem de St-Petersburg'da bağlantılarım vardı, herkesi aradım ve çok kısa zamanda birçok kişi bize heyecan ile destek vermeye başladılar.

Destek verenler arasında önemli isimler var sanırım.

Evet... Rusya'nın en önemli Ayvazovski uzmanı Sergey Levandovski, heyecanla ve şevkle projemizin danışmanı ve kitabın yazarlarından biri oldu. Ayvazovski'nin okuduğu ve sonra da profesör olduğu St-Petersburg Resim Akademisi'nin (daha çarlık zamanında kurulmuş dünyanın en önemli resim ekollerinden biri) **Resim Bölümü Başkanı** dakitabımız için araştırma yapıyor, yazı hazırlıyor. Yazarlar arasında Türkiye'den de önemli isimlere yer verilecek.

Peki resme olan sevginizin, ilginizin özel bir hikayesi, nedeni var mı?

Görsel sanatlara olan ilgim çok küçükken ortaya çıktı. Öncelikle mutlak kulak özelliğim keşfedilmiş; fakat benim için daha önemli olan şey; seslerin renklerini gördüğümü fark etmemdi. Hatta bunun çok doğal bir şey olduğunu, herkesin öyle algıladığını zannetmişim ilk başta. Müzisyen olan annem ve babamın nota duyduklarında bir rengi görmediklerini öğrenince çok şaşırdım, çünkü bu benim için çok doğaldı. (Artık bu tür olayların bir bilimsel terimi var: "sinestezi" ve birçok üniversite kürsüsünde araştırılıyor, ama o yıllarda böyle bir araştırma yapılmamıştı ve ben kimseye bunu yıllardır söylemedim bile). İş öyle olunca seslerin renklerini gördüğüm gibi, tabloların içindeki renklere baktığımda her biri benim için bir ses anlamına geliyordu. Tabloları "dinliyordum" ve sesleri "görüyordum". Bu yüzden resim sanatı benim için daima çok önemli idi. Ayvazovski ile özellikle çocukluğumda başlayan çok özel bir ilişkimiz var.

Anlatmanızı istesek?

Benim küçüklüğümden beri astımım var, bu yüzden Rusya'daki nem oranı yüksek deniz beldelerine gitmem yasaktı, doktorlar izin vermiyordu. Annem gidiyordu, ben de onun getirdiği fotoğraflara imrene imrene bakıyordum. Evimizde bir sanat ansiklopedisi vardı, hâlâ kütüphanemde duruyor, sıklıkla oradaki resimlere bakardım, ilk gördüğüm deniz manzarası siyah beyazdı. Denizin ne olduğunu da bilmiyordum, 2 yaşında filan olmalıyım; bir gün annem geldi dedi ki: "Bu deniz, onu çizen ise Ayvazovski adlı bir ressam." Adını ilk defa o zaman duydum. Küçükken suluboya çok resim yapardım, sürekli olarak kullandığım renkler siyah ve yeşildi, çünkü resimlerimi Ayvazovski'ninkilere benzetmeye çalışırdım, benim için deniz Ayvazovski oldu. Bütün tablolarında adeta içine girip yüzüyordum. 21 yaşında Türkiye'de, Marmaris'te ilk defa denize girdiğimde düşündüğüm Ayvazovski resimlerinin içinde olduğumdu. Benim için deniz eşittir Ayvazovski.

Proje ne zaman hayata geçecek, izleyiciye hangi platformda ve ne zaman sunulacak?

Bülent Özukan ile beraber Astana Millî Müzesi'ne gitmemizin sebebi, sergilerden birini, hatta belki dünya bülümierinden birini, dijital sergilere uygun bir şekilde inşa edildiğinden, müze yönetimi projenin dünya prömiyerinin o müzede yapılmasını çok arzu etti. Kazakistan'da deniz yok ve Ayvazovski ile birlikte oraya 'deniz' getirilebilir. Ama aynı şekilde dünya prömiyeri İstanbul'da, Ayvazovski'nin doğum yeri olan Feodosya'da ya da yaşadığı, okuduğu ve kariyerinin büyük bölümünü oluşturduğu St-Petersburg'da da olabilir. Şu anda bunun için karar verme aşamasındayız. Sergi teknik olarak ocak sonunda hazır olacak. Serginin başlatıldığı yer elbette önemli, ama biliyoruz ki, tek bir şehir veya ülke ile değil, birçok ülke ve şehri ile ilerleyecek bir projedir Ayvazovski projesi.

Sonraki Haber

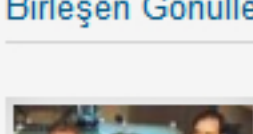
Bölümün en çok okunan haberleri

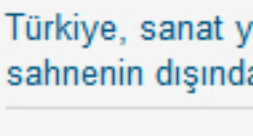
Okuma notları

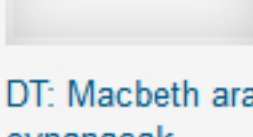
Birleşen Gönüller

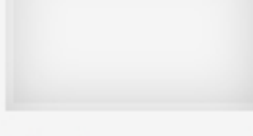
Türkiye, sanat yarışında sahnenin dışında

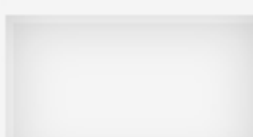
DT: Macbeth aralıkta oynanacak

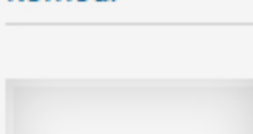
50 yıl sonra yeniden 'Bir Delinin Hatıra Defteri'

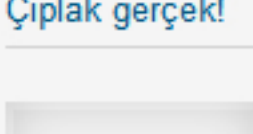
Tokat'ta 'çarşı pazar' komedi

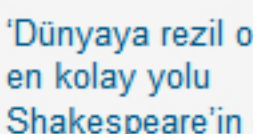
Çıplak gerçek!

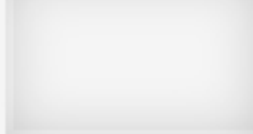
'Dünyaya rezil olmamızın en kolay yolu Shakespeare'in oyununu kaldırmaktır'

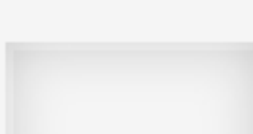
Ödüllü filmler için özel gösterim

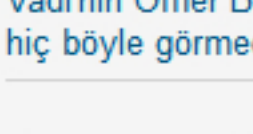
Vadi'nin Ömer Baba'sını hiç böyle görmediniz

'GASPIRALI DİLİ'

Dua

Reşat Çiğiltepe, Ziya Paşa, Terkib-i Bend

EN ÇOK OKUNANLAR

Bütün cemaatleri kapatsak?

Sivil darbenin 19 adımı, buyrun yalanlayın

Cemaatler yeniden 'iç düşman' oluyor

Nazlı Ilıcak, 7 Şubat, Gezi ve 17 Aralık'ın perde

Berkin'i unutamıyor: Ne ekmeği, ne çocuğu, maskeli

Dış gözle Türkiye'nin gidişatı

İstanbul'un göbeğinde insan kaçakçılığı: 24 ölü, 11 kayıp

Balistik raporu: Bingöl'de iki polisi şehit eden mermiler, öldürülen 4

İDO iskelesinde silahlı şahıs dehşeti